

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EZ Den Haag

PG-CI

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
1727914-208592-PG

Datum **29 JULI 2020**
Betreft Brief vz vr aanvullende maatregelen en mondkapjes

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geachte voorzitters van de veiligheidsregio's,

De afgelopen maanden hebben wij nauw samengewerkt om het COVID-19-virus in te dammen. Met succes. De besmettingscijfers daalden, het aantal mensen in het ziekenhuis daalde drastisch en de druk op IC's werd geminimaliseerd. Het virus is echter nog niet weg. Dat betekent dat wij ook in de komende maanden nauw met elkaar moeten blijven samenwerken. Dat wil ik doen in goed overleg en in een goede verstandhouding. Deze brief is daar een uitdrukking van. Uit bestuurlijk overleg is gebleken dat er bij u behoefte bestaat om meer helderheid te krijgen over de invulling van uw bevoegdheden. In het bijzonder de mogelijkheid om met verdergaande, stringenter maatregelen te komen dan in de aanwijzingen zijn opgenomen. Daar wil ik hieronder op ingaan en in het bijzonder stilstaan bij de mogelijkheid tot verplicht gebruik van een niet-medisch mondkapje in de publieke ruimte.

U kunt als voorzitter bij een crisis op grond van artikel 39 Wet veiligheidsregio's en artikel 6 lid 4 Wet publieke gezondheid de nodige maatregelen treffen. U kunt als bevoegd gezag verdergaande maatregelen treffen dan in de aanwijzing opgenomen, als dit nodig is ten behoeve van de crisisbeheersing. Dit kunt u bijvoorbeeld doen als u van oordeel bent dat extra maatregelen nodig zijn omdat de maatregel om 1,5 meter onderlinge afstand te houden (naar verwachting) niet goed wordt nageleefd of niet goed kan worden nageleefd. Ook als u verwacht dat niet wordt voldaan aan de overige maatregelen die in Nederland gelden, kunt u verdergaande maatregelen treffen binnen uw jurisdictie, voor zover dat nodig is voor de crisisbeheersing. U kunt daarbij een lokale afweging maken wat passend, noodzakelijk en proportioneel is. Zo kunt u voorwaarden verbinden aan samenkomsten, zoals een verdere beperking van de groepsgrootte of openingstijden aanpassen. Ook kunt u in aangewezen (categorieën van) inrichtingen, gebieden en locaties extra voorschriften stellen. Striktere maatregelen kunnen noodzakelijk zijn dan in de aanwijzing zijn opgenomen, omdat er grote verschillen bestaan tussen regio's in Nederland. De gezondheidsrisico's in Amsterdam-Amstelland zijn immers wezenlijk anders dan in Fryslân. Lokaal is in de afgelopen periode invulling gegeven aan de mogelijkheid van lokaal maatwerk. Daar heb ik begrip voor en daar steun ik u ook in. Ik acht

het evenwel van belang dat indien een voorzitter veiligheidsregio verdergaande maatregelen overweegt, hij/zij dit afstemt met de collega voorzitters, opdat uitlegbaar is waarom verdergaande maatregelen in de ene regio wel en in andere regio's niet worden getroffen.

PG-CI

Kenmerk
1727914-208592-PG

De afgelopen dagen is veel aandacht geweest voor een bredere verplichting voor het dragen van een niet-medisch mondkapje in de publieke ruimte. Het kabinet heeft vrijdag 24 juli advies gevraagd aan het Outbreak Management Team (OMT) gegeven de ervaringen in andere landen en de allerlaatste wetenschappelijke inzichten, of er in sommige situaties of op sommige plaatsen het verplichten van niet-medische mondkapjes van toegevoegde waarde is en zo ja, in welke situaties en op welke plekken. Het OMT heeft mij hierover advies gegeven.

Uit dit advies blijken er geen nieuwe data bekend te zijn wat betreft het effect op de transmissie van infectieuze druppels die er toe zouden leiden dat de inhoudelijke afweging uit de eerdere OMT-adviezen moet worden aangepast. Onderzoek onder strikt gecontroleerde laboratoriumomstandigheden levert soms een licht gunstig effect op wanneer materiaal en constructie van de niet-medische mondkapjes optimaal gekozen is (bijv. met meerlagig hybride opbouw), en bij juist gebruik, met name door verminderen van de overdracht van virussen vanuit de bron. In de dagelijkse praktijk voldoen veel stoffen mondkapjes niet aan dergelijke constructiekenmerken. Onomstreden bewijs dat niet-medische mondkapjes bescherming bieden tegen de verspreiding van COVID-19 ontbreekt. Het Noorse Instituut voor Publieke Gezondheid heeft uitgerekend dat – afhankelijk van de epidemiologische situatie en aangenomen effectiviteit – van 30.000 tot ruim een miljoen personen één week lang een chirurgisch mondkapje moeten gebruiken om bij één persoon een besmetting met COVID-19 te voorkómen. Het OMT benadrukt dat de meest adequate maatregel om de verspreiding van COVID-19 te voorkomen, de 1,5 meter afstand is.

Het advies is over dit vraagstuk van mondkapjes zo duidelijk dat het kabinet geen reden heeft om het eerder gegeven advies met betrekking tot niet-medische mondkapjes te wijzigen. Het beleid van het kabinet blijft daarmee ook ongewijzigd, het verplichten van een niet-medisch mondkapje blijft beperkt tot speciale situaties waarbij de 1,5 meter afstand niet kan worden nageleefd en/of er geen voorafgaande triage mogelijk is. Voorbeelden hiervan zijn het openbaar vervoer, bij specifieke processen op luchthavens en in de taxi bij meer dan twee personen.

De voorzitters van de veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland en Rotterdam-Rijnmond hebben te kennen gegeven, te kampen met grote groepen (buitenlandse) toeristen en jongeren die zich niet aan de regels houden. Er zijn verschillende maatregelen getroffen om toestroom te voorkomen en gedrag te beïnvloeden. Felt is dat deze groepen, mede onder invloed van drank en verdovende middelen, zich niet aan de in Nederland geldende regels willen houden. Ik heb begrepen dat deze twee regio's willen starten met het verplicht stellen van het dragen van een niet-medisch mondkapje op specifieke plaatsen in de publieke ruimte. Gelet op het OMT-advies ziet het kabinet geen reden om vanuit gezondheidsperspectief een niet-medisch mondkapje te verplichten. In deze regio's is echter sprake van een uitzonderlijke situatie. Het kabinet heeft begrip voor de stelling van de twee voorzitters van deze veiligheidsregio's dat de situatie moet worden gekeerd. Het kabinet geeft daarom, in deze uitzonderlijke samenloop van omstandigheden in gebieden of op locaties binnen alleen deze twee regio's

ruimte voor het inzetten van niet-medische mondkapjes als ondersteunend middel ter bevordering van de naleving en de handhaving van de geldende gedragsregels en adviezen, in het bijzonder aan het houden aan de 1,5 meter afstandsnorm. Om die reden begrijpt het kabinet de gedachtegang van de betreffende voorzitters veiligheidsregio om vanuit de eigen verantwoordelijkheid tijdelijk een aanvullende verplichting voor het gebruik van een niet-medisch mondneuskapje op te leggen op specifieke plaatsen. Hierbij is het wel van belang dat deze maatregel voldoet aan de eisen van noodzakelijkheid en proportionaliteit. Het kabinet gaat er hierbij tevens vanuit dat de volgende uitgangspunten onveranderd van toepassing blijven:

Het gebruik van de toepassing wordt beperkt tot locaties die met name bij grote groepen (buitenlandse) toeristen en jongeren in trek zijn. Hierbij zijn de volgende randvoorwaarden van belang:

- De 1,5 meter afstand blijft te allen tijde de norm en het invoeren van deze verplichting leidt er niet toe dat men zich hier niet meer aan hoeft te houden. De 1,5 meter is cruciaal geweest in het tegengaan van de verspreiding van het virus
- Het is van belang dat de noodzakelijkheid van de verplichting tot het dragen van een niet-medisch mondkapje voor die omstandigheden goed wordt gemotiveerd.
- De aanwezigheid van voldoende handhavers om de 1,5 meter afstandsnorm actief te handhaven is van belang.
- U kunt gebruik maken van de gedragsunit van het RIVM. Wanneer u van deze dienst gebruik gaat maken verzoek ik u om hierbij het ministerie van VWS als opdrachtgever van RIVM te betrekken evenals het DG Covid-19. We nemen ook graag kennis van uw onderzoekszin. Graag willen we samen de uitkomsten en effecten van het onderzoek bespreken om zo de bijdrage van het dragen van een niet-medisch mondkapje aan de naleving van de gedragsregels te monitoren.

Als u vragen heeft, verzoek ik u contact op te nemen met het coronateam van het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOTC).

Hoogachtend,
mede namens de minister van Justitie en Veiligheid,

Hugo de Jonge

PG-CI

Kenmerk
1727914-208592-PG